

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 119/22

V Lucemburku dne 7. července 2022

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-576/20 | Pensionsversicherungsanstalt (Doby péče o dítě získané v zahraničí)

Doby péče o dítě získané v jiných členských státech musí být zohledněny při výpočtu starobního důchodu

Soudní dvůr potvrdil svoji judikaturu, podle níž je členský stát, který je odpovědný za vyplácení důchodu, v němž osoba pobírající důchod výlučně pracovala a platila příspěvky, a to jak před, tak po přenesení svého bydliště do jiného členského státu, v němž se věnovala péči o své děti, povinen zohlednit tyto doby péče o dítě

V listopadu 1987 se CC poté, co vykonávala v Rakousku samostatnou výdělečnou činnost, usadila v Belgii, kde dne 5. prosince 1987 a 23. února 1990 porodila dvě děti. Od narození svého prvního dítěte se věnovala péči o své děti, aniž byla zaměstnaná, aniž získala dobu pojištění a aniž pobírala dávky z titulu péče o své děti. Tak tomu bylo i v Maďarsku, kde pobývala v prosinci 1991.

Po svém návratu do Rakouska v únoru 1993 se CC třináct měsíců věnovala dále péči o své děti, přičemž byla povinně pojištěna a odváděla příspěvky do rakouského systému sociálního zabezpečení. Následně v tomto členském státě pracovala a odváděla příspěvky až do odchodu do důchodu.

Po podání žádosti o přiznání starobního důchodu jí rakouský penzijní pojišťovací úřad tento nárok přiznal rozhodnutím ze dne 29. prosince 2017. Doby péče o dítě získané v Rakousku byly považovány za doby pojištění a byly zohledněny pro účely výpočtu výše jejího důchodu. Naopak doby péče o dítě dosažené v Belgii a v Maďarsku zohledněny nebyly.

CC toto rozhodnutí napadla s tvrzením, že tyto doby péče o dítě získané v jiných členských státech měly být jako náhradní doby zohledněny rovněž jako doby pojištění na základě článku 21 SFEU, který zakotvuje právo volného pohybu občanů Unie, protože před a po těchto dobách pracovala a byla pojištěná v rakouském systému sociálního zabezpečení.

Poté, co byla její žaloba zamítnuta v odvolacím řízení, podala CC opravný prostředek „Revision“ k Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko). Vzhledem k tomu, že tento soud má pochybnosti o zohlednění dob péče o dítě získaných v jiných členských státech pro účely výpočtu starobního důchodu, požádal Soudní dvůr o výklad ustanovení sekundárního unijního práva¹, které je použitelné *ratione temporis* na projednávanou věc. Podle jeho

¹ Jedná se o čl. 44 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2009, L 284, s. 1). Tento článek, nadepsaný „Zohlednění dob péče o dítě“, v odstavci 2 stanoví, že pokud se podle práva členského státu, který je příslušný podle hlavy II nařízení č. 883/2004, k době péče o dítě nepřihlíží, instituce členského státu, jehož právní předpisy podle hlavy II nařízení č. 883/2004 se na dotýcnou osobu vztahovaly z důvodu výkonu činnosti formou zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti ke dni, kdy podle těchto právních předpisů doba péče o dítě začala být u dotýcného dítěte brána v úvahu, zůstává nadále odpovědná za zohlednění této doby jako doby péče o dítě podle jeho právních předpisů, jako by taková péče o dítě probíhala na jeho vlastním území.

názoru totiž není vyloučeno, že toto ustanovení upravuje výlučným způsobem podmínky pro takovéto zohlednění a CC tyto podmínky nesplňuje: ke dni, kdy začala první doba péče o dítě, v Rakousku nevykonávala zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost.

Soudní dvůr svým rozsudkem odmítl, že by toto ustanovení mělo výlučnou povahu, pokud jde o zohlednění dob péče o dítě získaných jednou osobou v různých členských státech, a potvrdil, že v projednávané věci je nutno tyto doby zohlednit podle článku 21 SFEU.

Závěry Soudního dvora

Zaprvé Soudní dvůr dospěl k závěru, že vzhledem k jeho znění, kontextu a k cíli sledovanému právní úpravou, jejíž je součástí, musí být článek 44 nařízení č. 987/2009 vykládán v tom smyslu, že zohlednění dob péče o dítě získaných jednou osobou v různých členských státech neupravuje výlučným způsobem.

Pokud jde o jeho znění, Soudní dvůr připomněl, že toto ustanovení neuvádí, že toto zohlednění upravuje výlučným způsobem, a i když toto ustanovení představuje kodifikaci jeho judikatury vydané v této souvislosti², v den, kdy vstoupilo v platnost, nebyl ještě vydán rozsudek ve věci Reichel-Albert³, a proto nemohly být závěry vyplývající z posledně uvedeného rozsudku zohledněny při přijímání nařízení č. 987/2009 k jejich případné kodifikaci.

Pokud jde o kontext, do něhož je článek 44 nařízení č. 987/2009 zasazen, Soudní dvůr s odkazem na hlavu a kapitulu tohoto nařízení, do níž tento článek patří, upřesnil, že toto ustanovení zavádí dodatečné pravidlo, které má zvýšit pravděpodobnost, že dotýčným osobám budou plně zohledněny jejich doby péče o dítě, a tím pokud možno zabránit tomu, aby tomu tak nebylo.

Pokud jde o cíl nařízení č. 987/2009, výklad, podle něhož článek 44 tohoto nařízení upravuje zohlednění dob péče o dítě získaných v různých členských státech výlučným způsobem, by znamenal, že **by členskému státu povinnému vyplácet starobní důchod osoby, v němž tato osoba výlučně pracovala a odváděla příspěvky, jak před, tak po přenesení svého bydliště do jiného členského státu, v němž se věnovala péči o své děti, umožňoval odmítnout zohlednit doby péče o dítě získané touto osobou v jiném členském státě a tím ji znevýhodnit jen proto, že využila práva volného pohybu.** Takovýto výklad **by proto byl v rozporu s cíli sledovanými** tímto nařízením, **zejména s cílem zaručit dodržování zásady volného pohybu**, která je zakotvena v článku 21 SFEU, a mohl by proto ohrozit užitečný účinek článku 44 tohoto nařízení.

Zadruhé Soudní dvůr rozhodl, že za účelem zajištění dodržování této zásady jsou závěry z rozsudku Reichel-Albert použitelné i na takovou situaci, jako je ta, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, v níž dotyčná osoba nesplňuje podmínku výkonu zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, kterou stanoví toto ustanovení, aby pro účely přiznání starobního důchodu dosáhla toho, že členský stát odpovědný za vyplácení tohoto důchodu zohlední doby péče o dítě, které získala v jiných členských státech. Tento členský stát je proto podle článku 21 SFEU povinen tyto doby zohlednit, pokud tato osoba pracovala a platila příspěvky pouze v uvedeném členském státě, a to jak před, tak po přenesení svého bydliště do jiného členského státu, v němž uvedené doby získala.

² Viz rozsudky ze dne 23. listopadu 2000, Elsen, [C-135/99](#), a ze dne 7. února 2002, Kauer, [C-28/00](#) (viz rovněž tisková zpráva č. [13/02](#)), v nichž Soudní dvůr zavedl kritérium „úzké vazby“ nebo „dostatečné vazby“ mezi dobami pojištění dosaženými v důsledku výkonu výdělečné činnosti v členském státě, v němž dotyčná osoba žádá o starobní důchod, a dobami péče o dítě, které tato osoba dosáhla v jiném členském státě. Soudní dvůr rozhodl, že skutečnost, že tyto osoby, které pracovaly výlučně v členském státě povinném k vyplácení jejich starobního důchodu, vykonávaly v době narození svého dítěte zaměstnání na území tohoto členského státu, umožňuje konstatovat existenci takovéto úzké nebo dostatečné vazby a že se proto použijí právní předpisy uvedeného členského státu, pokud jde o zohlednění dob péče o dítě získaných v jiném členském státě pro účely přiznání takového důchodu.

³ V rozsudku ze dne 19. července 2012, Reichel-Albert, [C-522/10](#), Soudní dvůr rozhodl, že článek 21 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že příslušnému orgánu prvního členského státu ukládá povinnost zohlednit pro účely přiznání starobního důchodu doby věnované péči o dítě získané v druhém členském státě, jako by tyto doby byly získány na jeho vnitrostátním území osobou, která vykonávala výdělečnou činnost pouze v tomto prvním členském státě a která v okamžiku narození svých dětí přestala dočasně pracovat a zřídila si z čistě rodinných důvodů bydliště na území druhého členského státu.

Soudní dvůr tedy konstatoval, že stejně jako v případě situace, o kterou se jednalo ve věci, v níž byl vydán rozsudek Reichel-Albert, existuje **dostatečná vazba mezi dobami péče o dítě, které CC získala v zahraničí, a dobami pojištění získanými z titulu výkonu výdělečné činnosti v Rakousku. Právní předpisy tohoto členského státu je proto nutno použít za účelem zohlednění a započtení těchto dob pro účely přiznání starobního důchodu tímto členským státem.**

Pokud by CC neopustila Rakousko, doby péče o dítě by byly pro účely výpočtu jejího rakouského starobního důchodu zohledněny. Stejně jako dotyčná ve věci, v níž byl vydán rozsudek Reichel-Albert, je proto znevýhodněna pouze z toho důvodu, že využila práva na volný pohyb, což je v rozporu s článkem 21 SFEU.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte připojeni!

